

Škola prírodných záhrad

NAVRHUJEME

malú permakultúrnu
prírodnú záhradu

1. časť

prírodné
ZÁHRADY

Hanka Sekulová

www.prirodne-zahrady.sk

Škola prírodných záhrad

NAVRHUJEME

malú permakultúrnu

prírodnú záhradu

Obsah knihy kopíruje naše vlastné skúsenosti z našich dvoch prírodných záhrad a tiež niekoľkoročné skúsenosti z profesionálneho navrhovania a konzultácií vašich priestorov. Všetky fotografie sú z rodinného archívu a podliehajú autorským právam vrátane textov a nákresov.

Vzhľadom na dvojstranové obrázky si prosím nastavte v PDF prehliadači zobrazenie dvoch stránok vedľa seba.

Vydala spoločnosť Darček-prekvapenie s.r.o.
Lipová 6, 90028 Ivanka pri Dunaji
1. vydanie, 2019

Text, fotografie a nákresy © Hanka Sekulová
Návrh obálky a grafický dizajn Tomáš Ábel
Zalomenie Michal Sekula

ISBN 978-80-973280-1-6 (elektronická verzia vo formáte PDF)

Hanka Sekulová

www.prirodne-zahrady.sk

Obsah

 Upozornenie	5
 Príbeh jednej malej prírodnej udržateľnej liečivej záhradky	9
 Niekoľko slov o mne	11
 Škola prírodných záhrad	15
 Základná filozofia prírodných záhrad	17
 Projekt prírodných záhrad vo svete a na Slovensku	21
 Cesta k záhradnej plakete “Prírodná záhrada – oáza pre život”	22
 Kritériá certifikovanej “prírodnej záhrady”	23
 Základné prvky v malej permakultúrnej záhrade	25
 Ako a čím začať, pozorujeme a vymýšľame	27
 Fáza pozorovacia	28
 Fáza navrhovacia	29
 Vymýšľajú všetci spolu - “tabuľka záhradných želaní”	30
 Spoločné spisovanie snov a plánov – obsah budúcej záhrady	30
 “Miláčik navrhni si čo chceš” nefunguje	31
 Navrhujeme, kreslíme, kolieskujeme, vystrihujeme	31
 Inžinierske siete – limity vo výsadbe aj výstavbe	32
 Postup pri navrhovaní	34
 Rozdiel medzi klasickým záhradným a permakultúrnym projektom	36
 Hra svetla a tieňa – využitie vo výsadbe, navrhujeme s rozumom	39
 Slniečna pasca	40
 Navrhujeme prvky našej záhrady	41
 Lúčna časť – oddych, liečenie, kuchtenie	41
 Terasa pri dome – šanca pre popínavé rastliny	41
 Detské ihrisko – vždy na očiach	43

	Záhradné jazierko ako súčasť lúčky	44
	Bazén, alebo prírodné jazierko?	45
	Vodný prvok – zachytávanie dažďovej vody	46
	Živý plot z bobuľovín a iných úžitkových rastlín	47
	Zásady návrhu a výsadby živého plota	48
	Jedlé kríky – ďalšie vhodné miesta na umiestnenie	49
	Kostrové veľké stromy – ovocné alebo inak užitočné	50
	Ako hore tak aj dolu, alebo aká koruna, taký koreň a naopak	50
	Navrhujeme kostrové stromy a kríky	52
	Spoločenstvo stromu – navrhovanie	56
	Zmiešané polykultúrne záhony – umiestnenie v záhrade	57
	Liečivé bylinky do kuchyne a lekárničky	58
	Praktické vertikálne záhrady	59
	Divoký kút	60
	Kompostovisko	61
	Rôzne stanovišťa	62
	Podpora opel'ovačov, vtákov a iných divých zvieracích pomocníkov	63
	Hydina v záhrade – umiestnenie	64
	Úle v záhrade – umiestnenie	65
	Cestičky, zákutia, lavičky, posedenia	66
	Stručná rekapitulácia umiestňovania prvkov	67
	Kontrola návrhu a príprava na Fázu hľadaciu a nakupovaciú	69
	Praktické linky, moje skúsenosti a odporúčenia	71
	Záver fázy pozorovacej a navrhovacej – čo ďalej?	75
	Príklady realizovaných projektov	77

Upozornenie

Milí prírodne zmysľajúci záhradkári, záhradníci a iní pestovatelia a chovatelia hľadajúci alebo praktizujúci udržateľné (permakultúrne) pestovanie a chov v súlade s prírodou.

Táto príručka, založená na opise našich vlastných skúseností a podložená našimi fotografiami, neprešla žiadnou jazykovou ani redakčnou úpravou, preto prosím prepáčte niektoré moje prehrešky voči súčasnej oficiálnej jazykovede.

Príručka vznikla na základe mojich skúseností v našich dvoch prírodných záhradách, projektoch ktoré som pre vás roky vytvárala do roku 2015, konzultáciách vašich priestorov a samozrejme kurzov navrhovania, ktoré pre vás robím od roku 2015.

Napísala som klasickým spôsobom niekoľko kníh, ktoré boli vydané knižne najväčším slovenským vydavateľstvom IKAR a mohli ste ich (niektoré stále môžete) zakúpiť na pultoch štandardných knižkupectiev.

Pri knihe, ktorú čítate, som sa rozhodla skrátiť čas a medzistupne, ktoré začali svoju históriu v našich záhradách, následne som momenty zvečnila mojim fotoaparátom, zachytila v hlave, následne v počítači, aby sa v skrátenej ceste dostali čo najskôr k vám. Vynechala som, respektíve urýchlila niekoľko medzistupňov, ktoré sú štandardne u vydavateľa a distribútora.

Všetky opisy ako aj celý obsah sú moje a naše vlastné skúsenosti, čiže nepreberám časti z iných podobne ladených publikácií. Pokiaľ sa rozhodnem na nejakú externú knihu alebo iný zdroj informácií upozorniť, urobím tak priamo v texte.

V mojich tlačených knihách som popísala príbehy našej väčšej staršej prírodnej záhrady, ktorá začala vznikáť z ničoho v roku 2004.

Táto prvá záhradka dostala v roku 2016 najvyšší stupeň prírodnej certifikácie a síce plaketu "Ukážková prírodná záhrada". Ukážková znamená, že by sme ju mali ukazovať druhým a tým motivovať ľudí na zakladanie záhrad takéhoto prírodného typu.

Našu domácu záhradku tým, že je súčasťou nášho bývania ukazujeme raz do roka pre absolventov mojich kurzov, ako názornú praktickú ukážku. Celoročne ju ukazujeme v rámci 12 dielov nášho video seriálu „Zdravie zo záhrady“, ktorý je voľne dostupný na mojej web stránke a tiež prostredníctvom mojich kníh a článkov a rozhovorov v rôznych časopisoch a iných médiách.

Teraz sa budem venovať opisom zakladania, navrhovania a skúsenostiam z našej druhej, menšej a mladšej prírodnej záhrady. Pridám niekoľko tipov a fotografií zo staršej záhrady a tiež príbehov a postrehov z obdobia, keď som navrhovala projekty prírodných záhrad aj pre druhých a robila som individuálne konzultácie.

Dnes je moja snaha o šírenie zdravých záhrad zameraná skôr na šírenie osvetu formou náučných názorných kurzov.

Robím kurzy navrhovania, zakladania, pestovania, prírodzenej ochrany pred škodcami, prírodného včelárenia a chovu úžitkovej hydiny v prírodných záhradách. Súčasťou je spracovanie plodov, liečivé rastliny a zdravé recepty.

Táto príručka vznikla v rámci podpory kurzov Škola prírodných záhrad.

www.prirodne-zahrady.sk

Názorná výuka v našej 2. záhrade

Čaro zátíšia s prírodným jazierkom a jedlým lesom na pozadí v našej 1. väčšej záhrade

**Príbeh jednej malej
prírodnej udržateľnej
liečivej záhradky**

Pohľad cez líčny vyvýšený val na oddychovú líčku s ohniskom v 2. záhrade.

Áno, dá sa vytvoriť aj na menších pozemkoch zmysluplná malá prírodná permakultúrna, teda udržateľná záhrada. Pri minimálnych finančných nákladoch, ale o to s väčším osobným nasadením.

Príkladom je naša vlastná menšia a mladšia prírodná záhradka v Chorvátskom Grobe, ktorá je vrátane stavby na štandardnom 6 árovom pozemku v zastavanej časti obce. Samotná záhradka má teda menej ako 5 árov.

Začala vznikáť na stavebnej suti v roku 2011 a dnes (december 2018) je z nej už mladá záhradná dáma v rozbiehajúcej sa prírodnej plodivej kráse.

Vznikla bez navážky, bez veľkých nákladov, ale o to viac dostala našej pozornosti a času. Pretože o tom vlastne prírodné záhrady sú. Sú o vzťahu záhrady, celého priestoru vrátane flóry a fauny a ľudí, ktorí sú súčasťou. O tom je celá táto publikácia a všetko čo robím. Ako si vybudovať nielen záhradu, ale aj vzťah k nej.

Pretože či súhlasíte alebo nie, sme neoddeliteľná súčasť prírody a čím skôr sa na ňu naspäť napojíme, tým skôr bude nielen naša záhradka ale celé naše okolie udržateľné pre život.

Táto menšia záhradka dostala 25. júla 2018 plaketu "Certifikovaná prírodná záhrada" a dnes slúži ako malá výuková prírodná záhrada v rámci mojich kurzov.

Plaketa so sprievodným protokolom o splnení podmienok

